

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Rundskriv

Landets kommuner
Landets fylkesmenn
Helsedirektoratet
Helsetilsynet
Folkehelseinstituttet

Nr.	Vår ref	Dato
I-5/2017	17/3096 KTA SB	24.07.2017

Om å utrede potensialet for rehabilitering

Som vedlegg til Helse- og omsorgsdepartementets Prop. 1 S (2016-2017) for budsjettåret 2017, la regjeringen fram sin "Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering". Planen gir en oversikt over hovedutfordringene på feltet og fastlegger kortsiktige og langsiktige strategier for å møte disse utfordringene.

Regjeringen ønsker å skape en helse- og omsorgstjeneste som bidrar til at hver enkelt tjenestemottaker får mulighet til å leve et aktivt og mest mulig selvstendig liv til tross for sykdom og funksjonstap. En viktig forutsetning for å oppnå dette er at brukernes ressurser tas i bruk på nye måter, med økt fokus på mestring i hverdagslivet og på den enkeltes erfaringskompetanse. I forarbeidene til opptrappingsplanen ga brukerne tydelig uttrykk for at tjenestene må legge større vekt på det friske og på hva den enkelte selv klarer og ønsker.

I planen blir det blant annet pekt på:

"Saksbehandling og enkeltvedtak knyttet til tildeling av hjemmetjenester og opphold i sykehjem fungerer ofte slik at tjenestetilbudet øker etter hvert som funksjonsevnen svekkes. Praktisk bistand, hjelp og pleie tilstås som kompensasjon for tapte funksjoner og manglende evne til å stille seg selv, uten at rehabiliteringsevne og -mulighet er utredet. Og det er ofte funksjonstapets omfang som bestemmer utmålingen av tjenestetilbudet. Slik bygges også helse- og omsorgstjenestetilbudet ut i tråd med veksten i behovet ettersom tallet på personer med nedsatt funksjonsevne øker."

Erfaringer fra flere kommuner viser at en tilnærming som ikke bare utreder problemer og utfordringer, men også vektlegger kartlegging av brukerens ressurser og muligheter til å mestre egen hverdag og helse, både bidrar til bedre livskvalitet for den enkelte og over tid kan redusere behovet for kommunale tiltak.

Opptrappingsplanen varsler samtidig at regjeringen vil vurdere om det er behov for å endre eller presisere lovgivningen slik at rehabiliteringspotensialet alltid skal utredes før det tilstås kompensierende tiltak og tjenester.

Helse- og omsorgsdepartementet anbefaler på denne bakgrunn at kommunene i sin saksbehandling utreder rehabiliteringsbehov og rehabiliteringspotensialet, før det iverksettes permanente tiltak som kompenserer for tap av funksjonsevne. En slik vurdering vil være et viktig grep for å få til en helt nødvendig omstilling med større vekt på habilitering og rehabilitering i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

Se særtrykk av "Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering (2017-2019)" på:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/d64fc8298e1e400fb7d33511b34cb382/no/sved/opptappingsplanrehabilitering.pdf>

Med vennlig hilsen

Hans Jacob Sandsberg (e.f.)
fung. ekspedisjonssjef

Steinar Barstad
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.